

Fényes Tibor 96 éves korában itthagyt bennünket.

Tibor az ATOMKI naggyá vált második generációjának tagja, az intézetben a gamma-spektroszkópai kutatások meghonosítója és évtizedeken át irányítója, az ATOMKI meghatározó egyénisége volt. Legjelentősebb eredményeit a stabilitási sávtól távoli atommagok előállításában és szerkezetének meghatározásában érte el az akkori világ egyik vezető intézetének számító, Nobel-díjasokat is felsorakoztató dubnai Egyesített Atommagkutató Intézetben. Hosszú éveken át tagja volt a dubnai tudományos tanácsnak.

Dubnából hazatérve felismerte, hogy a hatalmas gyorsítók mellett előállított atommagok radioaktív bomlási folyamatainak vizsgálata helyett in-beam gamma- és konverzióelektron-spektroszkópai módszereket és dúsított izotópokat használva az Atomkiban is lehet új eredményeket elérni a magszerkezetkutatásban. Az intézetben épített szupravezető mágneses elektronspektrométer unikális lehetőséget biztosított a VdG-5 gyorsító, majd a ciklotron mellett végzett kísérletekhez. A kutatás a magfizika fekete bárányainak tartott, és addig kevésbé vizsgált páratlan-páratlan atommagokra fókuszált. A sokoldalú vizsgálatokból előállt nagy mennyiségű magadat elemzésével sikerült az azonos szerkezetekhez, a proton-neutron multiplettekhez tartozó állapotokat meghatározni, és az atommagok alacsonyenergiás gerjesztett állapotainak fenomenológiai leírásához szükséges proton-neutron maradék-kölcsönhatásra, valamint a Bohr és Mottelson által megjósolt kollektív jellegű közvetett kölcsönhatásra is új eredményeket szolgáltatni.

Tibornak az élete volt a kutatás. Nyugdíjba vonulása után kihasználta, hogy megszabadult a publikációs kényszertől és átfogó monográfiákban foglalta össze a magfizika aktuális eredményeit kitekintve a nagyenergiás magfizikai folyamatokra is. Az utolsó percig dolgozott, hogy le tudja zárni az utolsó kéziratát.

Tibornak az Atomkiban elért kísérleti eredményeit külföldön is ismerték és elismerték. Nemzetközi konferenciák szervezésével láthatóvá tudta tenni az itt folyó munkát. Részben ennek is köszönhető, hogy szívesen fogadták a Fényes-iskolából kikerülő fiatalokat a nagy magfizikai laborokban, ahol mi is bekapcsolódhattunk az élvonalbeli magfizikai kutatásokba.

Keze alatt a magfizikusok több generációja nőtt fel. Nyugodt légkört biztosított az elmélyült kutatáshoz. Határozott kézzel, tervszerűen irányította a kísérleti adatok gondos ellenőrzését, a korábbi irodalmi adatokkal történő összevetést és az eredmények publikálását. Példamutatásával átplántálta tanítványaiba is a türelmet, a rendszerességet, a gondos és kitartó munkába vetett hitet.

Emlékét megőrizzük.

Dombrádi Zsolt